

lui Br. Zaleski. Acesta le-a transmis lui Z. Sierakowski, de la care Șevcenko nu mai avusese vești, iar cum primea banii ¹. E vorba de colaborare și sprijin, îndeplinite cu precauție și ocoluri, în vremea cînd pînda regimului țarist era foarte vie.

Cu Zygmunt Sierakowski a întreținut relații de prietenie dintre cele mai calde. Sierakowski a fost unul din revoluționarii poloni cei mai activi. Născut în 1826, Sierakowski a făcut studii gimnaziale la Jitomir și universitare la Petersburg. Aci a pus la cale o organizație studențească secretă de caracter politic revoluționar. Fiind descoperită, Sierakowski a încercat să fugă, dar a fost prins și în 1848 deportat la Orenburg ca simplu soldat ². Pe urmă a fost mutat la Novopetrovsk, întors la Uralsk și din nou la Orenburg. În iarna anului 1849—1850 s-a cunoscut cu Șevcenko la Orenburg. Sierakowski cunoștea bine limba ucraineană și purta corespondență în ucrainește cu Șevcenko. Acesta într-un răspuns din 6 aprilie 1855 de la Novopetrovsk îi mulțumește în termeni plini de căldură:

« Dragul meu, bunul meu Zygmunt, îți mulțumesc de o mie de ori pentru cuvintele tale în limba ucraineană, pline de îndatorință și simțire... » ³

Sierakowski a fost eliberat și s-a întors la Petersburg mai din vreme decît Șevcenko (în vara anului 1856). Dar înainte de a pleca îi adresează lui Șevcenko la 9 iunie 1856 ⁴ una din cele mai calde scrisori în care îl anunță că a fost eliberat și Br. Zaleski. Se bucură că va vedea malurile Niprului și Petersburgul. Crede că se vor vedea la Petersburg sau la... Chiev, completează Sierakowski în altă scrisoare. Într-adevăr, la Petersburg, Sierakowski a lucrat și a intervenit febril pentru eliberarea poetului ucrainean ⁵, alături de familia Fiodor Petrovici Tolstoi. După întoarcerea lui Șevcenko la Petersburg, Sierakowski și poetul Edward Żeligowski au fost doi din cei mai buni prieteni ai lui Șevcenko în ultimii săi ani de viață. În jurnalul său, la 28 martie 1858, Șevcenko notează întîlnirea, la V. M. Belozerski, cu Sierakowski, Jan Staniewicz, Żeligowski și bucuria acestei întîlniri cu tovarășii săi de suferință de la Orenburg ⁶.

Z. Sierakowski a avut strînse relații cu Cernișevski și Dobroliubov ⁷, a colaborat la « Современник » și l-a pus în legătură pe Șevcenko cu Cernișevski ⁸. De altfel, Cernișevski l-a prețuit mult pe Sierakowski, ceea ce se vede din scrisorile sale ⁹ și din romanul *Пролог* (scris mai tîrziu în 1867—1871, în timpul deportării în Siberia), în care eroul revoluționar polon Sokołowski intruchipează atitudinea și acțiunile întreprinse aidoma de Sierakowski.

¹ T. ȘEVCENKO, *Дневник*, Moscova, 1954, p. 185 și 220.

² Vezi însemnările contemporane ale lui Jan Staniewicz publicate mai tîrziu: *Wspomnienia o Z. Sierakowskim*, Wilno, 1939; de asemenea, lucrarea recentă WIKTOR KORDOWICZ: *Konstanty Kalinowski: Rewolucyjna demokracja polska w powstaniu styczniowym na Litwie i Rusi*, Varșovia, 1955, p. 56.

³ T. ȘEVCENKO, *Твори*, III, p. 410.

⁴ Scrisoarea publicată de « Висник Академії Наук УССР », 1957, nr. 3, p. 21 și reproducă de LEONID HINKULOV, *Тарас Шевченко*, Moscova, 1960, p. 204.

⁵ V. P. VEDINA, *У спільній боротьбі*, p. 46.

⁶ T. ȘEVCENKO, *Дневник*, Moscova, 1954, p. 263.

⁷ Cf. V. P. VEDINA, *op. cit.*, p. 29.

⁸ Cf. L. HINKULOV, *Тарас Шевченко*, Moscova, 1960, p. 335.

⁹ N. G. CERNIȘEVSKI, *Литературное наследие*, t. II. Moscova—Leningrad, 1928 p. 345.